

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 11 febr. 1893 kl. 2 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion angående
förslag till straffbestämmelse för ocker vid vissa penninge-
försträckningar.

I 9 kap. 6 § handelsbalken sådant detta lagrum lyder enligt förordningen den 11 augusti 1815 stadgas: »Ingen tage eller låte förskrifva sig större ränta, än sex för hundra om året. Hvar som det gör, eller tager ränta på ränta, hafve förbrutit hela räntan, och böte tiondedelen af hufvudstolen åt de fattiga. Är vid försträckning af penningar visst vite utfäst, der gäldenären med betalningen öfver förfallodagen skulle fördröja, vare det ogildt.»

Enligt förordningen angående ränta vid försträckning på viss kort tid utan säkerhet i fast egendom den 13 september 1864 skall emellertid förbudet att taga eller låta förskrifva sig större ränta än sex för hundra om året icke ega tillämpning vid försträckning, som mot förskrifning, utan säkerhet af in-teckning i fast egendom, eller pant af i sådan egendom in-tecknad skuldebref, lemnas på viss tid, ej öfverstigande sex månader.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, n:o 142, anmärker herr *Domeij*, att den frigifning af räntan, som skett genom 1864 års förordning i fråga om försträckning, som gifves utan in-teckningssäkerhet på viss tid ej öfverstigande sex månader, lemnade en hjertlös långifvare fria händer att begagna lånesökandens trångmål, lätt-sinne eller oerfarenhet för att utpressa en så oskäligen ersättning under namn af ränta, att densamma icke stode i något rimligt förhållande till hvad gäldenären förbundit sig att återbetala. Motionären hade sig bekant fall, hvilka ådagalagt behofvet af bestämmelser, hvarigenom räntans frihet vid

penningeförsträckningar af ifrågavarande slag icke strafflöst kunde begagnas till främjande af ocker.

Motionären föreslår alltså:

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t tacktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till straffbestämmelse för ocker vid penningeförsträckning af antydda slag.

Ingen lärer vilja förneka, att verkningarna af den reform på räntelagstiftningens område, som genom 1864 års förordning kom till stånd, i stort sedt verkat välgörande på vårt lands kreditförhållanden. Vid sådant förhållande synes det utskottet betänkligt att i anledning af enstaka fall, då ränteaftalets frihet missbrukats, vidtaga tvångsåtgärder af den beskaffenhet motionären föreslagit. Med stöd af den erfarenhet, som såväl i vårt land som annorstädes vunnits beträffande verkningarna af en tvångslagstiftning på förevarande område, vill utskottet derjemte framhålla, hurusom en lagstiftning i motionens syfte, långt ifrån att verka i afsedd riktning, endast skulle bidra till att skapa nya afarter af utlåning lika förkastliga, som dem man närmast velat förekomma. De skilda förslag till inskränkning af ränteaftalets frihet, som vid föregående riksdagar varit väckta, hafva icke någonsin erhållit utskottets tillstyrkan, likasom de icke heller tillvunnit sig Riksdagens bifall.

På grund af hvad sålunda anförts, föranlåtes utskottet hemställa,

att herr *Domeijs* motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 februari 1893.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.
